

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/40/2022
Identifikačné číslo spisu:	3105229402
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3105229402.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu OLÝRA, s.r.o., so sídlom Tatranská 295/15, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 36 701 092, proti žalovanému Ing. K. F., nar. XX. O. XXXX, bytom R. XXXX/XX, XXX X X N. D., právne zastúpenému JUDr. Michalom Luknárom, advokátom, so sídlom Zvolenská 5/8, 949 01 Nitra, IČO: 37 869 566, v spore o prejednanie námietok proti zmenkovému rozkazu na zaplatenie 40 902,64 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16CoZm/119/2015-674 zo dňa 27. septembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16CoZm/119/2015-674 zo dňa 27. septembra 2017 a rozsudok Okresného súdu v Trenčíne č. k. 36Zm/10/2005-605 zo dňa 12. novembra 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín rozsudkom č. k. 36Zm/10/2005-605 zo dňa 12. novembra 2014 rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz č. k. 36Zm/10/2005-10 zo dňa 3. januára 2006 vydaný Okresným súdom Trenčín, sa ponecháva v platnosti a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu v sume 1 321,62 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. O odvolaní žalovaného rozhodol, ako súd odvolací, Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 16CoZm/119/2015-674 zo dňa 27. septembra 2017 tak, že rozsudok Okresného súdu Trenčín potvrdil a žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému nepriznal.

3. V odôvodnení rozsudku poukázal na rozsudok Okresného súdu v Trenčíne vydaný za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd v Trenčíne v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne popísal konanie súdu prvého stupňa, vyslovené právne názory, právne závery s poukazom aj na fakt, že súd prvej inštancie nemohol prihliadať na doplnenie námietok žalovaného v súlade s koncentračnou zásadou na podanie námietok určenou v ustanovení § 175 ods. 1 a 3 O. s. p. Zaoberal sa iba námietkami vymedzenými v podaní zo dňa 30. novembra 2005, ktoré boli súdu doručené v zákonnej lehote na

podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu. V tejto súvislosti s takto vymedzenými námietkami citoval odôvodnenie súdu prvého stupňa, ktorý konštatoval, že záväzok zmenkového ručiteľa je záväzkom akcesorickým k zmenke ako listinnému cennému papieru, pričom je rovnako ako samotná zmenka záväzkom abstraktným. Citoval názor konajúceho súdu, že žalovaný avalista je teda zaviazaný rovnako ako hlavný zmenkový dlžník, avšak priamo nevstupuje do mimozmenkových právnych vzťahov hlavného zmenkového dlžníka, a to ani vtedy, ak by tieto mimozmenkové vzťahy s predmetnou zmenkou súviseli. Uviedol, že v danom prípade by žalovaný mohol použiť ako avalista voči žalobcovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných právnych vzťahoch k majiteľovi zmenky (žalobcovi), nie však na právnych vzťahoch hlavného zmenkového dlžníka, za ktorého bolo prevzaté zmenkové ručenie. Avalista teda nemôže použiť voči majiteľovi zmenky námietky prislúchajúce vystaviteľovi zmenky proti jej prvému majiteľovi zmenky, ani vtedy, ak by tento nadobudol zmenku nepoctivo, t. j. ak by konal vedome na škodu zmenkovo zaviazanej osoby (vystaviteľa). Personálne prepojenie spoločnosti indosanta a indosatára označil rozhodne za takú skutočnosť, ktorá by právne relevantným spôsobom preukazovala vedomé konanie na škodu dlžníka tak, ako to predpokladá ustanovenie § 10 a § 17 čl. I zákona č. 191/1950 Zb. Odvolací súd ustálil, že zmenka bola indosovaná v súlade so zákonom, že ide o zmenku vlastnú na videnie bez potreby jej protestácie, pričom žalobca si uplatnil nárok v súlade s čl. I § 48 ods. 1 citovaného zákona. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. marca 2008, č. k. 16CoZm/4/2007-326, ktorým ako súd odvolací, na základe odvolania podaného žalovaným zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 18. mája 2006 č. k. 36Zm/10/2005-150 a vec mu vrátil na nové konanie.

4. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne poukázal na obsah písomných námietok žalovaného zo dňa 19. novembra 2006 ohľadne vystavenia zmenky vystavenej spoločnosťou TRISTAV SLOVAKIA s.r.o. v súvislosti so Zmluvou o dielo č. 04/2001 na realizáciu projektu Managerské pracovisko PRIMA ZDROJ Považská Bystrica s odvolaním sa aj na zmluvu č. 07/2001/MPO o vyplňovacom práve k zmenke zo dňa 23. júla 2001. Zároveň poukázal na obsah písomných námietok žalovaného zo dňa 19. novembra 2006, v ktorých žalovaný uviedol, že žalovaný TRISTAV SLOVAKIA s.r.o. vystavil blankozmenku remitentovi PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, spol. s r.o. na základe zmluvy č. 07/2001/MPO o vyplňovacom práve k zmenke zo dňa 23. júla 2001. S odkazom na čl. 1 tejto zmluvy konštatoval, že v tomto článku je uvedené, že zmenka bola vystavená a odovzdaná v súvislosti s uzatvorením zmluvy o dielo č. 04/2001 zo dňa 23. júla 2001 na realizáciu prác podľa projektu Managerské pracovisko PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, s.r.o. - Orlové. V odôvodnení rozhodnutia už v novom konaní podrobne popísal odôvodnenie súdu prvého stupňa, ako aj obsah odvolania žalovaného proti tomuto rozhodnutiu, ako aj obsah vyjadrenia žalobcu k odvolaniu.

5. Krajský súd v Trenčíne v jeho samotnom odôvodnení rozhodnutia citoval ustanovenia Civilného sporového poriadku (§ 470 ods. 1 a 2) a s poukazom na ustanovenie § 380 CSP uviedol, že dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je nedôvodné.

6. Na podporu jeho názoru v bode 14 rozhodnutia uviedol, že z písomných námietok zo dňa 19. januára 2006 je zrejmé, ako v nich žalovaný vymedzil jeho obranu proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu a že z nich je zrejmé, že nenastali podmienky stanovené v zmluve č. 07/2001/MPO zo dňa 23. júla 2001, za ktorých mohol remitent doplniť do blankozmenky chýbajúce údaje, čím došlo k porušeniu dohody o vyplňovacom práve k zmenke č. 07/2001/MPO zo dňa 23. júla 2001 uzatvorenej na zabezpečenie prípadných nárokov z väd diela zrealizovaného podľa zmluvy o dielo zo dňa 23. júla 2001 č. 04/2001 a že žalobca nadobudol zmenku zlomyseľne. V bode 18 až 20 sa odvolací súd zaoberal s faktami uvedenými v jeho uznesení zo dňa 4. marca 2008 č. k. 16CoZm/4/2007-326 s poukazom práve na skutočnosť, že skúmanie opodstatnenosti námietky žalovaného o nevyplnení zmenky v súlade so zmluvou o vyplňovacom práve malo byť predmetom ďalšieho dokazovania na súde prvej inštancie tak, ako to vyplýva z predmetného uznesenia.

7. Citoval ustanovenie § 175 ods. 1, 2 a 3 OSP platné a účinné v čase rozhodovania súdom prvej inštancie a uviedol, že z obsahu podaných námietok žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu

na súde prvej inštancie dňa 19. januára 2006, teda v zákonom stanovenej lehote je zrejmé, že žalovaný okrem zlomyseľného nepoctivého nadobudnutia zmenky namietať aj vyplnenie zmenky pôvodne blankozmenky rozpore so zmluvou o vyplňovacom práve k zmenke č. 07/2001/MPO zo dňa 23. júla 2001 uzatvorenej na zabezpečenie prípadných nárokov z vád diela podľa zmluvy č.04/2001 zo dňa 23. júla 2001. Keďže súd prvej inštancie mohol preskúmať opodstatnenosť podaných námietok iba v rozsahu žalovaným uplatnených námietok v obrane, odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie pri prejednaní týchto námietok dospel k správneému záveru, že predmetná zmenka mala byť vyplnená len za splnenia podmienok, na základe zmluvy o vyplňovacom práve k zmenke č. 07/2001/MPO zo dňa 23. júla 2001. Fakt, že žalovaný až niekoľko mesiacov po uplynutí zákonnej lehoty na podanie námietok na pojednávaní dňa 15. mája 2006 uviedol, že ide o inú blankozmenku než bola predložená v prvoinštančnom konaní a že pripojil inú zmenku odlišnú od zmenky predloženej žalobcom v počte avalistov, nič nemení na právnom závere, že táto námietka bola uplatnená oneskorene, a teda nemožno na ňu prihliadať. Argumentáciu v tomto smere, že žalovaný nemohol jeho námietku uplatniť skôr z dôvodu, že mu predmetná zmenka predložená nebola, odvolací súd označil za nedôvodnú, pretože zo žiadneho ustanovenia nevyplýva povinnosť doručiť spolu so zmenkovým platobným rozkazom aj zmenku, resp. jej kópiu. Podľa odvolacieho súdu bolo vecou žalovaného, aby včas zistil o akú zmenku ide v konaní a nenamietal inú zmenku. Odvolací súd právny záver súdu prvej inštancie ohľadne posúdenia obrany žalovaného označil za správny a pokiaľ sa zaoberal aj opodstatnenosťou oneskorene uplatnenej námietky z dôvodu opatrnosti toto konanie označil za konanie nad rámec v zmysle § 175 OSP, na ktoré nie je možné prihliadať.

8. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a dôvodov uvedených v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ alebo c/ CSP.

10. V článku V. dovolania podrobne popísal skutkový stav a konštatoval, že podľa jeho názoru nepochybne uplatnil námietku ohľadne nesprávneho vyplnenia blankozmenky v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve k zmenke včas v zákonom stanovenej 3-dňovej lehote, pričom túto námietku neskôr v konaní upresnil, čo je v súlade s judikatúrou. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že skutočnosť, ktorou bol podmienený vznik vyplňovacieho oprávnenia k blankozmenke a jej doplnenie na zmenku, t. j. výskyt vád zhotoveného diela v záručnej lehote, za ktoré by zodpovedal zhotoviteľ, spoločnosť TRISTAV, nenastala.

11. V článku V. dovolania sa žalovaný zaoberal prípustnosťou dovolania ako takého s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, ktoré porušenie odvolacím súdom dovolateľ videl v nesprávnom procesnom postupe, v tom zmysle, že odvolací súd mal použiť ustanovenia OSP a nie CSP. S vysloveným názorom ohľadne pripustenia dovolacej otázky sa nestotožnil a v prípade, že by dovoláciu otázku odvolací súd pripustil, žalovaný nemusel prípustnosť dovolania dokazovať ustanovením § 419 a nasl. V tejto súvislosti sa opätovne zaoberal skutkovým stavom, dokazovaním prvostupňovým súdom, znaleckým posudkom a neprihliadnutím na vykonané dokazovanie. V článku VII. s odkazom na ustanovenie § 432 CSP napadnutý rozsudok označil za vydaný na základe nesprávneho právneho posúdenia a taktiež vyslovil nesúhlas s názorom odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s právnym záverom, že žalovaný nepreukázal súvis medzi žalovanou zmenkou a zmluvou o vyplňovacom práve. Pre úplnosť uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že došlo k vyplneniu blankozmenky na žalovanú zmenku, pričom toto muselo byť známe, keďže spoločnosť PRIMA ZDROJ ako remitent právny predchodca žalobcu bol v rozhodnom čase personálne prepojený prostredníctvom totožnej osoby štatutárneho zástupcu a že toto personálne prepojenie existuje doposiaľ. Čo sa týka jeho námietkovej obrany, ktorá podľa odvolacieho súdu nebola uplatnená vo včas podaných námietkach, žalovaný zdôraznil, že podstata nesprávneho vyplnenia blankozmenky zostala nezmenená. Žalovaný sa nestotožnil ani s názorom ohľadne povinnosti doručenia zmenky a domnieva sa, že prvostupňový súd bol povinný žalovanému doručiť spolu so zmenkovým platobným rozkazom aj návrh na jeho vydanie

spolu so všetkými prílohami, teda vrátane kópie žalovanej zmenky. Prvostupňový súd tým, že nedoručil spolu so zmenkovým platobným rozkazom aj žalovanú zmenku, odňal žalovanému možnosť konať pred súdom. Žalovaný navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

12. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca a uviedol, že dôvody prípustnosti dovolania naplnené neboli. Tvrdenie žalovaného, že napadnuté rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená označil žalovaný za nepreukázané. Dovolanie žalovaného podľa žalobcu sleduje cieľ vyhnúť sa plneniu. Tvrdenie žalovaného, že nedošlo zo strany spoločnosti TRISTAV SLOVAKIA s.r.o. k porušeniu dojednávaných podmienok, čo malo byť náležite preukázané, žalobca označil za nepravdivé. Za zavádzajúce žalobca považoval aj tvrdenie žalovaného ohľadne nesprávneho vyplnenia blankozmenky v rozpore s dohodou o vyplňovanom práve k zmenke. Námitky žalovaného, ktoré boli uplatnené rámcovo nie je podľa žalobcu možné uplatňovať bezhranične, teda aj vtedy, keď sa vecne týkajú inej veci.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 3Obdo/30/2018-789 z 21. novembra 2018 dovolanie žalovaného odmietol a rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov dovolacieho konania.

14. Poukázal na tú skutočnosť, že Civilný sporový poriadok zák. č. 160/2015 Z. z. nadobudol účinnosť 1. júla 2016 a tento od jeho účinnosti upravuje postup súdov pri prejednaní a rozhodovaní, nakoľko Občiansky súdny poriadok bol Civilným sporovým poriadkom zrušený. Poukazujúc ďalej na ustanovenie § 470 ods. 1 a 2 CSP, dovolací súd posudzoval prípustnosť dovolania, ako aj v ňom uvedené dovolacie dôvody podľa právneho predpisu účinného v čase podania mimoriadneho opravného prostriedku a teda v súlade s právnym predpisom a s poukazom na uvedené konštatoval, že nejde o dovolanie prípustné zmysle § 420 písm. f) CSP, a preto označenú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia označil za právne nedôvodnú.

15. V súvislosti s ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, ktorým dovolateľ taktiež odôvodnil prípustnosť dovolania, dovolací súd uviedol, že pri vymedzení dovolacieho dôvodu nepostačuje citovať konkrétne zákonné ustanovenie, ale je potrebné konkretizovať právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

16. Výslovil záver, že v danom prípade dovolateľ nekonkretizoval právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zdôraznil, že pri vymedzení dovolacieho dôvodu nepostačuje všeobecné konštatovanie dovolateľa, že závery odvolacieho súdu sú v rozpore s ním v dovolaní odčitovanými zákonnými ustanoveniami, prípadne tvrdeniami, že odvolací súd predmetnú vec posúdil nesprávne.

17. V súvislosti s dovolacím dôvodom vyvodeným z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd konštatoval, že konkrétnu právnu otázku, od ktorej vyriešenia rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo, dovolateľ v dovolaní neuviedol. Tvrdenie, že ide o nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v rozpore s právnym predpisom, nepovažoval dovolací súd za konkretizovanie právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

18. S poukazom na obsah dovolania dovolací súd uzavrel, že nejde o dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP a preto dovolací súd uznesením č. k. 3Obdo/30/2018-789 z 21. novembra 2018 dovolanie žalovaného odmietol a rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov dovolacieho konania.

19. Na základe ústavnej sťažnosti žalovaného Ústavný súd SR nálezom č. k. III. ÚS 387/2021-50 z 23. júna 2022, okrem iného uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/30/2018 z 21. novembra 2018 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

20. V odôvodnení nálezu ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd posúdil dovolanie sťažovateľa - žalovaného formalisticky, keď konštatoval, že dovolateľ v dovolaní neuviedol konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odmietnutím porušil označené práva

sťažovateľa. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

21. Ústavný súd konštatoval, že sťažovateľ v obsahu dovolania nastolil niekoľko právnych otázok, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý ho založil na závere, že obrana žalovaného uplatnená až na pojednávaní konanom 15. mája 2006, spočívajúca v tom, že došlo k neoprávnenému vyplneniu zmenky v rozpore s inou dohodou, bola uplatnená oneskorene a nebolo možné na ňu prihliadnuť. Vzhľadom na tento záver konajúcich súdov bolo podstatným zodpovedanie otázky, či sťažovateľ v rámci svojej námietkovej obrany bol povinný formálne označiť konkrétnu zmluvu, keď namietal, že nárok na vyplnenie blankozmenky nevznikol a žalovaná zmenka nebola vyplnená tak, ako bolo zmluvne dojednané, resp. či následné označenie rozporu s inou zmluvou o vyplňovacom práve možno považovať za inú (novú) námietkovú obranu, na ktorú vzhľadom na koncentračnú zásadu nemožno prihliadnuť. Poukázal na to, že skutočnosť, že sťažovateľ vo včas podaných námietkach namietal rozpor žalovanej zmenky s inou dohodou o vyplňovacom práve (a neskôr svoju námietkovú obranu skorigoval) bola známa odvolaciemu súdu už v čase vydania jeho zrušujúceho rozhodnutia a aj napriek tomu konštatoval, že v ďalšom konaní je potrebné sa zaoberať námietkou žalovaného, spočívajúcom v tvrdení, že predmetná zmenka nebola vyplnená v súlade so zmluvou o vyplňovacom práve. Ďalej konštatoval, že sa v tejto súvislosti javí ako dôvodná aj obrana sťažovateľa, že k jeho uvedeniu do omylu ohľadom zmluvy oprávňujúcej majiteľa žalovanej zmenky na jej vyplnenie došlo v dôsledku skutočnosti, ktorú v konaní tvrdil, že mu zmenka nebola predložená jej majiteľom na platenie (čo z časových súvislostí jej vystavenia a jej následnému prevodu sa javí ako vierohodné tvrdenie), resp. v dôsledku postupu súdu, ktorý mu nedoručil návrh spolu s prílohami a vzhľadom na krátkosť lehoty na podanie námietok objektívne nemal možnosť účinne sa brániť proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu.

22. Ústavný súd však nevzhliadol porušenie práva sťažovateľa vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 420 písm. f/ CSP najvyšším súdom. Pokiaľ sťažovateľ v dovolaní uplatnil dovoláciu námietku spočívajúcu v porušení legitímnych očakávaní, ktorú odôvodnil tým, že konajúce súdy neprihliadli na výsledok znaleckého dokazovania uviedol, že porušenie legitímnych očakávaní nemá súvis s uskutočňovaním procesných práv strany konania, resp. s procesným postupom súdu. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o nesprávnej aplikácii ustanovení CSP na konanie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu, ktorým bol zmenkový platobný rozkaz ponechaný v platnosti, sa ústavný súd nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa a považoval za ústavne udržateľný názor krajského súdu a najvyššieho súdu, podľa ktorého krajský súd pri prejednaní odvolania sťažovateľa bol povinný postupovať podľa právneho predpisu účinného v čase rozhodovania o odvolaní, teda podľa § 378 a nasl. CSP. Zdôraznil, že princíp okamžitej aplikability novej procesnej úpravy vyjadrený v § 470 ods. 1 CSP je nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality. Tento princíp označil ústavný súd procesnému právu za natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený. Naproti tomu princíp ultraaktivity procesných predpisov (§471 CSP) musí byť vyjadrený explicitne, inak neplatí. Konštatoval, že aktivizácia starého procesného režimu je odôvodnená len v špecifických prípadoch, najmä ak zákonodarca určitý právny inštitút z právneho poriadku vypúšťa. Tak je to aj v prípade inštitútu zmenkového platobného rozkazu, ktorý bol vypustený z novej procesnej úpravy a preto je logické, že konania začaté podľa § 175 OSP sa dokončia podľa doterajších procesných predpisov z dôvodu absencie novej právnej úpravy. Prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 CSP je v tomto duchu potrebné vykladať reštriktívne, teda aplikácia predošlej právnej úpravy je opodstatnená len na konanie o zmenkovom platobnom rozkaze v rozsahu ustanovenia § 175 OSP, ktoré v novej právnej úprave absentuje. V konaní o dovolaní (proti rozhodnutiu o ponechaní či o zrušení platobného rozkazu) aplikácia predošlej právnej úpravy (napr. § 238 ods. 3 OSP) nemá opodstatnenie, keďže jej výsledkom by bola neprehľadnosť v spleti rôznych procesných režimov, čo nemožno považovať za súladné s princípom predvídateľnosti práva a s princípom právnej istoty.

23. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd sťažnosti v tejto časti

nevyhovel (bod 2 výroku nálezu) uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom (II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08).

24. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci najvyššiemu súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 3 výroku nálezu) s tým, že je najvyšší súd v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zák. č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

25. Vychádzajúc z obsahu dovolania dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ako aj ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP alternatívne ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ alebo c/ CSP.

26. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd neprávny procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ CSP poukazuje dovolací súd na ods. 14 až 18 odôvodnenie svojho predchádzajúceho uznesenia sp. zn. 3Obdo/30/2018 z 21. novembra 2018 a jeho záver, že nejde o dovolanie prípustné v zmysle uvedeného ustanovenia a preto označená prípustnosť dovolateľa podľa tohto ustanovenia je právne nedôvodná. Nakoľko ani ústavný súd nevzhladol porušenie práv sťažovateľa vo vzťahu k posúdeniu prípustnosti dovolania sťažovateľa (žalovaného) podľa § 420 písm. f/ CSP najvyšším súdom, dovolací súd zotrval na svojom názore, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ CSP nie je procesne daná a v ostatnom poukazuje na ods. 34 odôvodnenia nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 387/2021-50 z 23. júna 2022.

28. Dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP alternatívne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

29. Podľa § 134 ods. 1 zák. č. 314/2018 Z. z. ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

30. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

31. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Musí ísť teda o kľúčovú otázku pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolací súd vo svojom predchádzajúcom uznesení dospel k záveru (odsek 29 odôvodnenia) a to s poukazom na obsah dovolania, že nejde o dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, nakoľko dovolateľ neuviedol konkrétnu právnu otázku, od ktorej vyriešenia rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo. Ústavný súd vo svojom náleze č. k. III. ÚS 387/2021-50 z 23. júna 2022 konštatoval, že najvyšší súd posúdil dovolanie sťažovateľa formalisticky, nerešpektujúc jeho skutočný obsah, keď konštatoval, že dovolateľ v dovolaní neuviedol konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej

záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (odsek 33 nálezu). V súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania ústavný súd poukázal aj na jeho závery vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 51/2020 z 9. júna 2020, v zmysle ktorých je dovolací súd viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Dodal, že označenie konkrétneho rozhodnutia (judikatúry) najvyššieho súdu nie je v zmysle ustanovenia § 428 CSP obligatórnou náležitosťou dovolania. Vychádzajúc z uvedeného, ako aj obsahu dovolania, za nosný dôvod dovolania považuje žalovaný zodpovedanie právnej otázky, či je právne a ústavne konformné, aby bol avalista zaviazaný na zaplatenie zmenkovej sumy, napriek tomu, že bolo v súdnom konaní preukázané, že neboli splnené podmienky na vyplnenie zmenky v zmysle dohody o vyplňovacom práve, pretože dielo, na krytie prípadných väd ktorého bola blankozmenka vystavená, nemalo vady zapríčinené hlavným zmenkovým dlžníkom, t. j. že došlo k neoprávnenému vyplneniu zmenky a súčasne bolo konštatované, že došlo k nepoctivému, zlomyseľnému nadobudnutiu zmenky žalobcom, ako dôvodnosť konania na škodu dlžníka. S touto otázkou súvisela aj druhá otázka a to, či je možné uplatnenú námietku žalovaného neskôr v konaní upresniť bez toho, aby súd pri posudzovaní predmetnej námietky striktnie trval na znení námietok. Dovolateľ formuloval aj ďalšiu právnu otázku a to, či žalovaný nesie dôkazné bremeno ohľadom preukázania, na základe ktorej dohody o vyplňovacom práve bola blankozmenka vyplnená na žalovanú zmenku, s prihliadnutím na skutočnosť, že remitent a žalobca konali v rozhodnom čase prostredníctvom rovnakej osoby - štatutárneho orgánu. Poslednou otázkou, ktorú dovolateľ sformuloval bolo, či žalovaný nesie v konaní dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že mu žalovaná zmenka nebola predložená na platenie. Nakoľko dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje predovšetkým z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP bolo úlohou odvolacieho súdu najskôr posúdiť, či ide o otázky, ktoré dovolací súd doposiaľ neriešil. V súvislosti s posúdením prípustnosti dovolania, podaného podľa § 421 ods. písm. b/ CSP, poukazuje dovolací súd na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2020 z 9. júna 2020, v ktorom ústavný súd poukazuje na potrebu citlivého prístupu pri posudzovaní, či je dovolací dôvod daný. Na výraz „vyriešená“ treba aplikovať výklad najvyššieho súdu o ustálenej praxi odvolacieho súdu. Podľa najvyššieho súdu ustálená rozhodovacia prax je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré, neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že pokiaľ najvyšší súd odkazuje na nepublikované rozhodnutia, malo by ísť o viacero takýchto rozhodnutí. V súvislosti s žalovaným nastolenými právnymi otázkami sú síce dovolaciemu súdu známe viaceré súdne rozhodnutia riešiace ním nastolenú problematiku, väčšinou však ide o rozhodnutia súdov Českej republiky, i keď prijaté na základe totožnej právnej úpravy Zák. č. 191/50 Zb. (zákon zmenkový a šekový) a rozhodnutia súdov nižších inštancií predovšetkým odvolacích súdov, preto dovolací súd dospel k záveru, aplikujúc na pojem „vyriešená právna otázka“ výklad najvyššieho súdu o ustálenej praxi odvolacieho súdu a tiež po prihliadnutí na skutočnosť, že ani žalobca vo vyjadrení k dovolaniu nepoukazoval na žiadne rozhodnutia NS SR ako odvolacieho súdu, riešiace žalovaným nastolenú problematiku, preto dovolací súd nedospel k záveru, že nastolené právne otázky boli v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu už vyriešené a mal dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP za daný a následne skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

32. V súvislosti s prvou žalovaným sformulovanou otázkou dovolací súd poukazuje na odsek 22 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, z ktorého vyplýva, že odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie posúdili obranu žalovaného uplatnenú až na pojednávaní konanom dňa 15. mája 2006 a následne doplnenú v odvolaní proti skoršiemu rozsudku prvoinštančného súdu v tejto veci spočívajúcu v tom, že došlo k neoprávnenému vyplneniu zmenky v rozpore s inou dohodou zabezpečujúcou iný zmluvný vzťah, za uplatnenú oneskorene, z dôvodu ktorého nebolo možné na ňu už prihliadať, teda ani jeden z vo veci konajúcich súdov sa nezaoberali z uvedeného dôvodu (oneskorené uplatnenie) vecnou

správnosťou obrany žalovaného, v konaní teda nebolo preukázané, že neboli splnené podmienky na vyplnenie zmenky v zmysle dohody o vyplňovacom práve, pretože dielo, na krytie prípadných vád ktorého bola predmetná zmenka vystavená nemalo vady zapríčinené hlavným zmenkovým dlžníkom, vzhľadom na skutočnosť ktorú, dovolací súd dospel k záveru, že na vyriešení prvej žalovaným konkretizovanej otázky nebolo rozhodnutie odvolacieho súdu vôbec založené.

33. V súvislosti s druhou otázkou, vychádzajúc z obsahu rozsudkov obidvoch súdov, dovolací súd dospel k záveru, že ani jeden z nich nevyslovil záver, že by včas uplatnenú námietku nebolo v zásade možné upresniť. Ako vyplýva z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, tento vychádzal z obsahu včas podaných námietok žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu zo dňa 19. januára 2006 a ďalšiu námietku, uplatnenú až na pojednávaní dňa 15. mája 2006 nepovažoval za spresnenie včas podanej námietky, ale za úplne inú, novú, oneskorene podanú námietku, založenú na celkom iných skutkových okolnostiach a na iných zmluvných vzťahoch. Vychádzajúc z odseku 32 nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 387/2021-50 z 23. júna 2022 ústavný súd označil obranu sťažovateľa za dôvodnú, keď následné označenie rozporu s inou zmluvou o vyplňovacom práve ako tou, ktorú žalovaný uvádzal vo včas podaných námietkach, označil za skorigovanie jeho pôvodnej námietkovej obrany. Vychádzajúc zo záveru vysloveného ústavným súdom, lišiaceho sa od záverov odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu, je potrebné sa zaoberať námietkami žalovaného podanými proti zmenkovému platobnému rozkazu, že zmenka nebola vyplnená v súlade s dohodou o vyplnení blankozmenky a to nielen v znení, ktoré obsahuje podanie zo dňa 19. januára 2006, ale v spojení s ich neskorším spresnením (skorigovaním) na pojednávaní dňa 15. mája 2006, opätovne posúdiť dôvodnosť obrany žalovaného a podľa výsledkov námietkového konania opätovne ponechať zmenkový platobný rozkaz č. k. 36Zm/10/2005-10 z 3. januára 2006 v platnosti, alebo ho zrušiť.

34. V súvislosti s ďalšou žalovaným uvedenou právnou otázkou, či žalovaný nesie v konaní dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že mu žalovaná zmenka nebola predložená na platenie, poukazuje dovolací súd na záver vyslovený ústavným súdom v odseku 32 nálezu č. k. III. ÚS 387/2021-50 z 23. júna 2022, v ktorom ústavný súd konštatoval, že z časových súvislostí vystavenia zmenky a jej následného prevodu sa javí ako vierohodné tvrdenie žalovaného, že mu zmenka nebola predložená jej majiteľom na platenie. Vzhľadom na vyslovený záver je potrebné v ďalšom konaní posúdiť následky nepredloženia predmetnej zmenky na platenie žalovanému ako zmenkovému ručiteľovi za vystaviteľa vlastnej zmenky - priameho dlžníka, ktorý má rovnaké postavenie ako prijímateľ cudzej zmenky (Čl. I. §§ 46 ods. 2, 53 ods. 1, 78 ods. 1, 32 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb.).

35. V súvislosti s poslednou žalovaným formulovanou otázkou, či žalovaný nesie dôkazné bremeno ohľadom preukázania, na základe ktorej dohody o vyplňovacom práve bola blankozmenka vyplnená na žalovanú zmenku, s prihliadnutím na skutočnosť, že PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, spol. s r.o. ako remitent a žalobca konali v rozhodnom čase prostredníctvom rovnakej osoby - štatutárneho orgánu, dáva odpoveď samotný zákon, či už Občiansky súdny poriadok alebo Civilný sporový poriadok napr. § 120 ods. 1 OSP, ktorý ukladá účastníkom povinnosť označiť dôkazy na preukázanie ich tvrdení, § 101 ods. 1 OSP, ktorý taktiež ukladá účastníkom povinnosť označiť dôkazné prostriedky, ako aj § 132 CSP, upravujúci náležitosti žaloby, medzi ktoré patrí aj označenie dôkazov a aj §§ 150, 151 a 185 ods. 1 CSP. Neplatí, že dokazovať skutočností v spore je len povinnosťou žalobcu. Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí (II. ÚS 38/2015). Ak účastník neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, vychádza súd pri zisťovaní skutkového stavu z dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, ako aj zo skutkových zistení založených na zhodnom tvrdení účastníkov. Vychádzajúc z uvedeného, ak sa teda žalovaný bráni v zmysle Čl. I § 10 zákona zmenkového a šekového tým, že pôvodne blankozmenka bola vyplnená spôsobom odporujúcim vyplňovaciemu právu (zmenka mala zabezpečovať prípadnú reklamáciu fasády na predmetnej budove a opravu vonkajších schodov na základe zmluvy o dielo č. 02/2004 z 1. júna 2004 - v zmysle spresnenia námietok na pojednávaní dňa 15. mája 2006 a zmluvy o vyplňovacom práve k zmenke z 1. júna 2004), musí preukázať, že predmetná zmenka mala byť vyplnená inak, teda preukázať aj obsah vyplňovacieho práva a že nebolo postupované v súlade s ním, prípadne nevzniklo oprávnenie na

vyplnenie blankozmenky.

36. Personálne prepojenie spoločností PRIMA ZDROJ Považská Bystrica, spol. s r.o. a PRIM, s.r.o. Žilina v rozhodnom čase prostredníctvom rovnakej osoby - štatutárneho orgánu zohľadnil odvolací súd v uznesení zo dňa 4. marca 2008 č. k. 16CoZm/4/2007-327 pri posudzovaní otázky nepoctivosti nadobudnutia zmenky, nakoľko sa už predmetná zmenka nenachádza u jej prvého majiteľa a vyslovil názor o opodstatnenosti tejto námietky žalovaného a o nevytvorení prekážky, ktorá by neumožňovala prenášať námietky voči ďalším majiteľom zmenky a že námietka nesprávneho vyplnenia blankozmenky žalovanému patrí, teda je napriek zmene majiteľa zmenky ju oprávnený uplatniť (Čl. I. § 10 zák. č. 191/50 Zb.).

37. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP a nakoľko podľa jeho názoru nemožno dosiahnuť nápravu iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 449 ods. 2 CSP a vec mu podľa § 450 CSP vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť námietky žalovaného podané proti v konaní vydanému zmenkovému platobnému rozkazu a podľa výsledkov námietkového konania vo veci opätovne rozhodnúť.

38. Podľa ustanovenia § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.